

ادبیات عمریہ تحریری

ہفتہ لقی سیاسی ، علمی و ادبی غزنیہ در

جلد : ۲

سنہ : ۱ ۲۷ ذی القعدہ ۱۳۳۵ جمعہ ابرتسی ۱۵ ایلول ۱۹۱۷ نومبر ۲-۳۳

عبدالحق حامد بک

نشان طاشی ، ۱۱ شباط ۱۹۱۷

استاد مؤید ادب ،

جدم سلیمان نظیف افندینک وفاتندن قرق ایکی سنہ صوکرہ مجموعہ اشعارینی طبع ایتدیرن
پدرم ، یازدینی مقدمہ ده ،

» ... خیلوجہ آثار قلمیہ سی واریکن ہنوز طفل شیرخوار و محافظہ آثارینہ بی اقتدار اولدینم
» اثنادہ وفات ایلدیکندن آثار مجوئہ پریشان شدہ دست اسف ، یعنی ایادی روز کارده تلف
» اولہرق مفتش آرزو ، شونک بونک مجموعہ لرینی تحری و جستجو ایده ایده بعض آثار منظومہ
» و منشورہ سی بولنہ بیلیمش اولغله کندوسنہ وسیلہ رحمت و شو عبد عاجزجہ وظیفہ بنوتہ موافق
» بر خدمت اولوق اوزرہ بالترتیب اشبو مجموعہ طبع و تمثیل ایلدی »
دیمشدی .

پدرم ، باباسنک آثارینی جمع ایدرکن نہ قدر مزاحمی اقتحام ایتدی ایسہ ، بو تلید کترده
اب اکرم معنویاتنک اشعاریلہ مکتوبلرینی - و بالخاصہ مکتوبلرینی - تحری و تلفیق خصوصندہ
اوصرتبہ مصادف مشکلات اولدی . فقط ہر منظومہ ، ہر مکتوب بولندجہ وجداناً حس ایتدیکم
شوق و ذوق ، ہر زحمتک بدلنی عالیجنابانہ اودہمش و نتیجہ ده بندہ کزی اہمال استادہ قارش
مشتکی دگل ، متشکر بولندیرمشدر .

(پریشان شدہ دست اسف اولان) او متروکاتک نشری صاحبہ ، بو محاسن تارمارک جمعی ایسہ
بالعموم خلقہ وسیلہ رحمت اولدی .

درد جلد تشکیل ایده جک قدر مکتوب جمع و تحشیہ ایتکہ موفق اولدم سہ ده بر بوقدر
مکاتیبک داہا موجود ویا ضایع اولدینغی تخمین ایدیورم . بوندنی صوکرہ نہ قدرینی بولوق نصیب
اولہ حق بیلیم ! . . .

طبع و نشر اولنان برنجی جلدینی ، سیر ماضی و احیای خاطرات مقصدیلہ مطالعہ بیورمش

کراً اعلان ایتکدن چکینمین انکلتزه ، قریم محاربه سنده فرانسه بی اوکه سورهرک دولت علیه یه فعلاً معاونت ایتمش ایسه بو حرکتی ، اوزمان ، شمیدیکی کی تکرار ایتدیکی انسانیت ، مدنیت ، صلح و مسالمت نقرانی تأثیراتیه دکل ، پک بی آمان اولان سیاست تفردجویانه سی - ایجابات قطعیه سی اثری ایدی . . وقتلی وقتسز ، عثمانلی حکومتیه قارشو اظهار حس خلوص ایده رک هر دفعه سنده سیاسی بر منفعتیه نائل اولان انکلتزه نك قریم محاربه سنده تعقیب ایتدیکی سیاست ، اوزمانلرده ، افغانستانه طوعری هرکون بر آدیم دها ایلرولین ، خیوه ده ، بخارا و خوارزمده ائتلاف زمینلری حاضرلایان ، و ، بو عناصر ایله انکلیز ایوان تحیلانه قارشو پک مستحکم و آهنتین برقلعه بنا ایتمکه قالدیشان روسیه بی یوکار عظیمنده توقیف ایتک مقصدینه مبتنی ایدی . . فاعتبروا ! . .

دعوی وکیلی معلم کریدی

اهم ساقی

اسکی ملتلرده باغچه صراقی

میتولوژی اعتقادات باطله سنه منسلک اقوام قدیمه ، چیچکلرک هر برینی روحانی بر مؤکله نسبت ایدرلر ، اولنری « مادی » و « معنوی » اولق اوزره ایکی صورتله نظراهمیت و تربیته آلیرلردی . ایشه بویکی « حس مشترک » اوزرینه خالی فقط مساعد محللری تنظیم ایله تفرجلرینه ، تذوقلرینه حصر ایتدیلر . بو صورتله اولدجه دواملی اعصار ایچنده یاشایان بعض اسکی اقوام ، اوتهدنبری متعارف اولان زیتون ، انجیر ، اوزوم ، خرما ، ارغوان ، کل مثللو یالکز بولندقلری آراضینک محصولات طبیعیه سیله قناعت ایتدیلر . صوکره لری کندیلرنده موجود اولیانلری خارجدن جلب واستحصاله مجبور اولدیلر .

یونان قدیم شعرای مشهوره سندن « اومر » اقوام قدیمه احوالنه دائر اولان اشعارنده باغچه لرک ، مضرتدن وخارجی تجاوزاتدن وقایه و محافظه لری ایچون اطرافنی چیت ایله محاط اوله رق خانه لره متصل کوچوک محللردن مزروع بر مقدار سبز ایله بر قاقچ نوع کل و میوه فدائلرندن عبارت بولندیغنی ذکر ایتشدی .

صوکره لری اقوام مجاوره ، بالطبع یکدیگریله ائتلاف و اجتماعه مجبور اولدیلر ، بیوک ، بیوک شهرلر تأسیس ایتدیلر . ایشه بو آره لق صنایع و تجارتک حصوله کتیردیکی شرائط اجتماعیه - هیچ شبهه سز - باغچه لره متعلق امور کده ترقی و تکملنه سبب اولدی . بعض اقوام ، اسیانک صیجاق محللرنده حرارتدن محافظه ایچون اقامتگاهلر اطرافنی جسیم اغاچلرله ستر ایتدیلر ، حیوانات وحشیه صید و شکاری ایچون اطرافنی دیوارلی اورمانلر تأسیس ایلدیلر که بو اورمانلر ، تاریخاً شیمیدیکی (پارق) لرک مبدأ ظهوری عد اولنمشدر .

کورولورکه هان بتون آثار مدنیه نك اولدینی کی باغچه لرک ، پارق لرک دخی منشأی شرقدیر . آثوریلره کلنجیه قدر باغچه لرک اولدجه ترقی ایتمش بر حالده اولدینی ظن اولنمقده در . قرالیه (سمیرامیسی) عجائب سبعة عالمدن عد اولنان بابل باغچه لری بو ظنی تأیید ایدر . چونکه سمیرامیسک وفاتندن بیک آلتیوز سنه صکره اسکندر ، مذکور باغچه لرک آثار متباقیه سی اوزرنده بش اون مترو ارتفاعنده و بر قاقچ مترو قطرنده جسیم آقاچلره تصادف ایتشدی .

شرق اقوام قدیمه سی میانشده چینلیر دخی باغچه تنظیمی خصوصنده پک ماهر ایدیلر حتی

سمیرامیس ایله هان معاصر بولان چن ایمپراطورلردن (کی) نك ترتیب ایتیش اولدینی باغچه یی دروننده کی لاقلری ، حوضلری و ذی قیمت اجار و معادن ایله مزین کوشکلی و سائر تفرعات فوق العاده سنی مورخین قدیمه بیوک بر ستایش و مبالغه ایله ذکر ایدیورلر .

آوروپایه باغچه هراقی ایلك اول جزیره العربدن مصره و مصردن یونانستانه هجرت ایدن اقوام واهالی طرفندن انتشار ایتشدی . رومالیر بدایتده باغچه لرنده سبز و میوه کی جزئیات ایله متوغل اولدیلرینی کوستریورلردی . بالاخره هان میلاددن یوز اون بش سنه اقدم ایمپراطور (لوقوس) ك آسیاده کورمش اولدینی کوزل ، کوزل باغچه لر موجب تلذذ و حیرتی اولدی . ایتالیا یه عودتنده عمومی و خصوصی اولق اوزره بر طاقم لطیف باغچه لر وجوده کتیردی . مناسب محللارینه کندی فتوحات و اسعه سنی معین بعض آثار و آبدات وضع ایتدی . بو اصول ، کیده رك بر لزوم حکمی آلدی . ایمپراطور (نرون) ، بالاخره (ادریه ن) دخی بویولده مزین باغچه لرك تأسیسی ایچون مبالغه کلیه صرف ایتدیلر .

بر آره لقی یونانستاندن بشقه بتون آوروپایی تدهیش ایدن غصب و غارت اصولی بر خیلی عصر دوام ایتدیکندن باغچه لر ، عجزه و اسرا النده قالمشدی . آوروپا بوحال ایچنده ایکن اسیا و افریقایی تنویر ایدن اسلامیت ، آوروپانك جهت جنوبیه سنده دخی لمعه پاش اولمغه باشلامشدی . « اندلس » ، اوزمانلرده آوروپا لیرك بیله چشم حیرت لرینی درت آجدیره حق جسم باغچه لرله تزیین ایتشدی . معلومدرکه ظلام جهل ایله کوزلری قارارمش اولان اسپانیا اقوام وحشیه سی ، اسلامك او پك لطیف اولان آثار عمرانی ، او کوزل باغچه لرینی محافظه ایتك شویله طورسون محو و افنا ایتدیلر . عباسیه لرك (بغداد باغچه لری) دخی اندلس باغچه لری کی زمانك الك بدیع ، نفیس عد اولنه حق آثار مدنیه سننددی . الیدن زیاده طورونج ، نار و بر خیلی شعائق و یوزدن زیاده خرما انواعی احتوا ایدیوردی .

بر آره لقی ایتالیا یه هجرت ایدن یونانلیر ، آور باده باغچه هراقی اساسلی بر صورتده وضع و تأسیسه خدمت ایتدیلر ، قاردینال « دولت » روماده انشا ایتدیکی باغچه نك حین تنظیمنده ایمپراطور (ادریه ن) نك باغچه آثارندن اوله رق طوپراق آلتندن چیقاردینی بر جوق هیكلری تزیینات مقامنده قوللانمشدی . کیت کیده بواصول ، آوروپانك هان هر طرفنده حسن تلقی اولمغه باشلادی . حکمدار ایچون مخصوص باغچه لر تأسیس اولندی . فرانسه ده برنجی فرانسا زماننده (ایتالیا طرز) اوزرینه بولونیا اورمانی ، شامبور ، سن ژرمن ، فونتن بلو باغچه لری تنظیم ایدلدی . عمومیت اوزره سطوح مستویه اوزرینه هر تیات اساسنه استناد ایدن بواصول ، اون دردنجی لوئی زمانه قدر دوام ایتشدی . اون دردنجی لوئینك مقتدر بر باغچه مهندسی اولان (له نوتر) ایتالیا اصولیه تنظیم ایدلش باغچه لری معماری منظری نقطه نظرندن محتاج اصلاح کورمشدی . او ، آراضینك اشکال مختلفه سندن استفاده ایتکی دوشوندی . و بویولده غایت بدیع باغچه لر ، پارکلر وجوده کتیردی که بو طرزده کی باغچه لره بوکون (فرانسه سیستمی) دینیور . بواصولك بوکون الك حیرت افزا ، محکم بر نمونه سنی فرانسه ده (ورسای) باغچه لرله (شانتیلی پاری) تشکیل ایدر . ایشه معماری منظرینك بویکی بیوک نمونه سی ، « لونوتر » ك باغچه تاریخنده نامی ابقا ایتشدی صوکره لری (انکلیر = په یزازه) ، « ژارده ن آلپین = قیالقی باغچه لر = اسویچره باغچه لری) ، نباتات مختلفه نك بیوک بر موقع طوطدینی بلجیقا باغچه لری کی مختلف طرز لر ، سیستملر دوغدی . هر ملت ،

باغچه‌لرینی کندی معماری، منظریسیله، کندی ذوق ملیسیله سوسلادی. هیچ شبهه‌سز - بزده‌ده دور مراد رابع‌ده اسکدار باغچه‌سک استادی اولان وزمانسک بیوک رباغچه مهندسی اولدیغنه شهره اولیان (محرم‌اوسته)، کندی وجوده کتیردیکی باغچه‌سنی، فرانسر سیستمنده تنظیم ایتکی دوشونمه‌مشدی. واقعا تورک باغچه‌لرنده کی آثاره، مثلاً دور احمد نالنده کاغذخانه‌ده کی کوشکره فرانسر معماری، انشائینی گیرمش اولسه بيله بو طرز معمارینک تمامیه معماری، منظریمزه، یعنی باغچه‌لریمزه قدر حلول ایتمش اولدیغنی قبول ایدمه‌یز. چونکه چمنیر باغچه‌لری، لاله‌زارار، او زمان صرف بزه مخصوصدی. اروپا باغچه‌لرنده، بو طرزده طرحلر یوقدی. فقط تأسف اولنورکه بوگون باغچه‌لریمزه برشکل ملی گوزه چاریمور. اروپا اصوللاری ده هلاکتیمزده هیچ بر سیستمه بگزمه‌شمس برحاله‌ده یعنی (روقوقو) دیدیکمز (آمریک) برشکلده جای تطبیق بولیور. هر حالده بز بوگون، مبانی عالییه‌مزده معماری، انشائیمز ایچون آرادیمز شکل ملیتی، باغچه‌لریمزه، یعنی (معماری منظری) مز ایچون دخی آراملی‌یز.

قیزل‌طوپراق: ۲۵ مایس ۳۳۳

مراد رمدی

برهفته‌لق تاریخ حرب

[۶ - ۱۲ ایلول ۱۹۱۷]

بو هفته اتفاق مربع مملکتلرنده کی حادثات سیاسییه نك الك مهملری آلمانیا‌ده (بر. طنپرووران) فرقه‌سی تأسیسی ایله لهستان قاینه‌سک تشکیلی، مسئولیت حرب مسئله‌سنه دائر. دو قوتور میخانه لیسک نطق کی شیلوردر. فی الحقیقه، برلیندن وارد اولان بر خبره کوره، یکی تأسس ایدهن آلمان وطنپرووران فرقه‌سک ریاستنی «دوق دومکلنبورغ» ایله آلمان بحریه ناظر سابق مشهور آمیرا «فون تیرپیچ» درعه‌ده ایتشلردر. بو فرقه بالجه قوای وطنپرورانیه تی توحید ایتک ایسته‌مکده‌در. فرقه انتخابانده نامزد کوسترمه یه‌جک و صلحک عقدندن اعتباراً طاغیه‌جقدر. فرقه، کرک خارجاً و کرک داخله قارشی اثر ضعف و مساعدیه ابراز ایدله‌یه‌ره‌ک بالعکس آلمان سلاحنک مظفریتی اعتقادیه آلمانلره خاص بر ثبات و متانت کوسته‌رله‌سنی کندیسنه غایه اتحاد ایدهن، عزم صاحبی بر حکومت ایمراطوریه‌یه ظهیر اولق آرزوسنده‌در.

آژانس (وولف) طرفندن رسماً نشر ایدیلن بر خبر کوره، آوستریا - مجار خارجیه ناظری قونت (جرنین) ایله آلمان باش وکیلی دوقتور (میخانه‌لیس) بیننده جریان ایدهن مذاکرات نتیجه‌سنده ۱۹۱۶ تشرین ثانیسنده نشر اولونان لهستان حکومتنک تشکیلاتنی ایلرله تمکه قرار ویرلشدر. ایکی متفق حکمدار طرفندن بو خصوصده مهم بر بیاننامه نشری بکله‌نیور. لهستانده اول امرده بر حکومت موقته تشکیلی موضوع بحثدر. اولاً اوچ اعضادن مرکب بر مجلس نیابت تشکیلی اولونا‌جق، باش وکیل بو مجلس طرفندن انتخاب ایدله‌جکدر. باش وکیل قاینه‌سک لیسته‌سنی مجلس نیابته تودیع ایده‌جکدر. قطعی قاینه‌نک تشکیلی متعاقب پارلمنتو انتخاباتنه باشلانجه‌قدر. روسیه‌ده (صوخوملینوف) دعواسنک جریان و روس سفربر لکنک نه‌صورتله کیرلیجه اعلان ایدله‌ره‌ک اژدر حربک تحریک ایدلیدیکی ثابت اولماسی اوزرینه بو هفته ظرفنده بر برینه معارض ایکی مهم رجل سیاسی طرفندن ایکی نطق ایراد ایدلیدی. بریسی دوقتور میخانه‌لیس طرفندن، بریسی ده